

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. Rokopisi se ne vračajo.

Naše telefonske številke so 3122, 3123, 3124, 3125, in 3126.

Naše telefonske številke so 3122, 3123, 3124, 3125, in 3126.

Zaključena preiskava o prodaji mestnega obligacijskega posojila

Paritetna komisija, sestavljena po dogovoru obeh večinskih klubov občinskega sveta, je končala svoje delo in ugotovila: prodaja posojila je bila razmeroma primerna, postopanje župana pravilno in korektno, občinski upravni aparat pa je zastarel

Ljubljana, 11. januarja.

Paritetna komisija, obstoječa iz gg. odveta dr. Frana Novaka, industrija dr. Ernesta Rekarja, industrija dr. Avseneka in direktorja Zadruga zveze dr. Josipa Basaja, ki je dne 17. decembra l. l. prevzela od mestnega župana ljubljanskega dr. Dinka Puca po dogovoru obeh večinskih klubov ljubljanskega občinskega sveta v svrhu proučitve vseh spisov o ljubljanskem obligacijskem posojilu za stanovanjske svrhe, je podala včeraj obširni elaborat, opremljen z vsemi prilogi, ki se tičejo tega obligacijskega posojila mestne občine iz leta 1927 oziroma l. 1928. Koncem elaborata podaja komisija naslednje mnenje:

1. Med mestno občino ljubljansko in

Splošno malo železniško družbo v Ljubljani dogovorjeni prodajni oziroma prevzemni kurz zadolžnic obligacijskega posojila mestne občine iz l. 1928 je razmeram primeren.

2. Primernost kurza, ki ga predlaga g. Molier v obračunu Splošni maloželezniški družbi v Ljubljani, je pa seveda odvisna od vprašanja rentabilnosti razširjene cestne železnice.

3. Celo akcijo je vodil g. župan, sklicujoč se na pooblastilo, dano mu od občinskega sveta dne 5. junija 1928 ter kasneje v smislu rešenja ministrstva financ dne 17. julija 1928; njegove predloge oziroma korake je soglasno brez debate odobrili občinski svet v svoji seji dne 18. septembra 1928.

4. Pogreša se točnejša stilizacija

predlogov finančnega odseka ter sklepov občinskega sveta, ki je te predloge brez spremembe osvaja, tako posebno predlog finančnega odseka in sklep občinskega sveta od 18. septembra 1928. Iz teh predlogov in sklepov bi morala biti razvidna vsa vsebina za mestno občino ljubljansko obveznih dogovorov in pogodb.

5. Nepregledno obravnavanje cele zadeve je deloma pripisovati zastarelosti in okornosti upravnega aparata mestne občine ljubljanske.

Ljubljana, 10. januarja 1929.
Dr. Fran Novak s. r., dr. Ernest Rekar s. r., J. Avsenek s. r., dr. J. Basaj s. r.

K zanimivemu in izčrpnemu kritičnemu elaboratu se še povrnemo.

Prva izjava ministrskega predsednika Živkovića o značaju njegove vlade

Zanimive izjave dopisniku londonskega «Daily Expressa» — Novo stanje je le prehodno in ne predstavlja ne vojaškega ne fašističnega režima — Kraljevi odločni ukrepi so spravili državo z mrtve točke

Zagreb, 11. januarja. Današnje opoldanske «Novosti» poročajo iz Londona:

«Daily Express» objavlja intervju s svojega beograjskega dopisnika z jugoslovenskim ministrskim predsednikom generalom Pero Živkovićem o politični situaciji v Jugoslaviji.

Na vprašanje, ali je novi režim smatrali za trajnejšo formo vladavine, je general Živković odgovoril, da mora na to vprašanje odgovoriti negativno. On je in ostane oficir, ki služi kralju vsikdar, kadar ga rabi. Čim bo končana naloga njegove vlade, se bo zopet vrnil parlamentarni režim. To je dovolj, da se razbistri vsi dvomi. Kralj je pozval v novo vladno eno ljudi, ki uživajo njegovo osebno zaupanje in so politično neoporečni. Dejstvo, da je ministrski predsednik oficir, še ne znači, da je to vojaški režim. On ni bil nikdar član kake stranke in zato zavzema se-

daj položaj, ki je nad vsemi strankami. Fašistična ustava znači, da vlada ena stranka nad vsemi ostalimi. Ker pa so v njegovem kabinetu ljudje iz vseh strank, sledi iz tega, da to ni fašistični režim.

Kar je storil kralj, je samo to, kar so že pred enim letom zahtevale od njega vse stranke, tako srbske kakor hrvatske. Zahtevale so, naj kralj stori nekaj odločnega. To je sedaj storil. Odmev tega koraka v vrstah Srbov, Hrvatov in Slovencev ter drugih državljanov je naravnost iznenadljiv po svoji mirni presoji. Nova vlada bo pravilna in bo popravila vsa prejšnja zla v kolikor se še dajo popraviti. To pomeni za vladno obilo nujnega posla. Prešli smo preko mrtve točke, na katero je prišla država, ker so se parlamentarne stranke medsebojno pobijale in zanemarjale državne posle.

Podrobnosti o tatvini v orijentekspresu

Zagreb, 11. januarja. O veliki tatvini v ekspresnem vlaku na progi Bukarešta—Subotica se doznajajo še sledeče podrobnosti:

Ukradeni nakit je bil spravljen v rdeči škafliji v velikosti škaflice za cigarete. Neznani tat je odnesel štiri zlate prstane z briljanti in smaragdi, platnast križ, posut z velikimi briljanti, dvoje uhanov z briljantnimi obeski, ovrtnico z dvema velikima smaragdima in celo vrsto manjših briljantov, dve damski igli iz platine s safiri in rubini, zapestnico z rubini in briljanti, kravatno iglo z velikim briljantom in moski prstan z briljanti in smaragdi. Domneva se, da je bila tatvina izvršena v trenutku, ko sta dr. Krusecki in njegova soproga za trenutek zapustila kupe in se podala na hodnik velikega pulmanovskega vagona. Vsa prizadevanja policije so ostala doslej brez uspeha. O tatu in ugrabljenih predmetih doslej ni niti najmanjšega sledu. Policija misli, da je bila tatvina izvršena kmalu po odhodu vlaka iz Bukarešte ter da je tat zapustil vlak že na rumunskem ozemlju.

Izredno sveto leto

Rim, 11. januarja. Povodom svojega 50letnega mašništva je papež odredil, da se letošnje leto počeni s 6. januarjem proglasi za izredno sveto leto, ki bo trajalo do 31. decembra. Romarji, ki bodo letos posetili Rim in dvakrat v cerkvi Sv. Petra molili za spreobrnjenje grešnikov, dobe popolni odpustek.

Velika železniška nesreča na Češkem

Praga, 11. januarja. Na Češkoslovaškem se je pripetila v noči od srede na četrtek zopet velika železniška nesreča, o kateri se podrobnosti doznajajo šele danes. Pri Lisi na Labi se je zaletel osebni vlak v tovorni vlak, ki je prevažal na postaji Lokomotivji sta se zarili druga v drugo ter postavili pokoncu. Sedem vagonov tovornega vlaka ter poštini vagon in službeni vagon osebnega vlaka so popolnoma razbiti. Po osebnih ugotovitvah je bilo sedem železničarjev ubitih, nad 20 ljudi pa ranjenih, med temi pet smrtnonevarno. Ponesrečence so prepeljali takoj v bolnico, kjer so jih operirali. Glavni vzrok je menda gosta megla, radi česar je strojevodja spregledal uvozno znamenje in vozil z nezamislivo brziho na postajo. Promet je bil več ur ustavljen, dokler niso očistili proge, ki je v daljavi 50 met. ov popolnoma razdrta.

Bodoči ameriški zunanji minister

Pariz, 11. januarja. «Chicago Tribune» poroča, da bo novi predsednik Zedinjenih držav Hoover imenoval za državnega tajnika zunanjih zadev Flitscherja.

Mraz, viharji in požari v Južni Srbiji

Onemogočen promet. — Prekinjene telefonske in telegrafске zveze. — Porušeni in uničeni domovi. — Veliko trpljenje prebivalstva.

Beograd, 11. januarja. V Južni Srbiji razsajalo že več dni orkanski viharji. Dočim so prejšnji teden ogromni snežni meteži zaprli skoraj vsa pota in ceste, tako da so bile posamezne pokrajine popolnoma odrezane od ostalega sveta, se je nocoj zjasnilo in je pritisnil izredno hud mraz. Temu so se pridružili še viharji, tako da je zavladala v teh krajih tako ostra zima, kakršne že mnogo let ne pomnijo. Vihar je porušil vse brzolavne in telefonske zveze, kolikor niso bile prekinjene že po snežnih metežih. Kako silen je bil vihar, priča dejstvo, da ni odnašal le strehe, marveč je zlasti v okolici Sandžaka porušil tudi kar cele hiše. Vse slabše zidane in lesene stavbe so spremenjene v razvaline. Vrhutega so nastali še veliki požari, ki jih radi pomanjkanja gasilnih priprav, pa tudi radi silnega mraza niso mogli omejiti, ker je skoro povsod zamrznila voda. Prizadeto prebivalstvo je izpostavljenost najhujšemu trpljenju. V nekaterih krajih se pojavlja tudi pomanjkanje živil, kar je deloma posledica slabe žetve, v glavnem pa posledica dejstva, da so ti kraji že več dni brez vsakega dovoza. Oblasti so sicer organizirale pomožne akcije, ki pa so radi pomanjkljivih prometnih sredstev zelo otežene.

Prebivalstvo si skuša medsebojno pomagati in lajšati bledo, kakor ve in zna.

Mraz po vsej Srednji Evropi

Dunaj, 11. januarja. Po zadnjih vestih je zavladal v vsej Srednji Evropi izredno oster mraz. Na Dunaju je temperatura zadnja dva dni rapidno padla. Danes zjutraj je kazal termometer 20 stopinj pod ničlo. Prav tako poročajo iz Češkoslovaške, Bavarske in Madžarske, da je temperatura rapidno padla. Na Bavarskem znaša povprečna temperatura zadnjih dveh dni 24 stopinj pod ničlo. Nenavadno nizko temperaturo beležijo tudi v Italiji. V Trentinu so zamrzle vse vode. Termometer kaže 10 stopinj pod ničlo, kar pomeni v teh krajih izredno hud mraz. V Dolomitih znaša temperatura povprečno 25 stopinj pod ničlo. Ob Jadranskem morju je mraz nocoj nekoliko popustil. V Trstu je znašala temperatura davi 3 stopinj pod ničlo, kaže pa tendenco nadaljnjega padanja. V Bresciji je zapadel debel snežni pokrov. Temperatura znaša 15 stopinj pod ničlo, v Turinu pa 10 stopinj pod ničlo.

Rumunija odklanja Kelloggov pakt z Rusijo

Rumunski tisk odklanja sovjetsko ponudbo kot neiskreno, ker Rusija noče priznati statusa quo

Bukarešta, 11. januarja. Med sovjetsko Rusijo in Poljsko so v teku pogajanja o predlogu sovjetske Rusije, naj bi se med obema državama še pred splošnim uveljavitvjem Kelloggovega pakta uveljavila ta pakt. Ta korak sovjetske Rusije je vzbudil v rumunskih krogih precejšnje razburjenje, ker se je smatralo, da je naprejen proti Rumuniji in da si hoče sovjetska Rusija za vsak slučaj zavarovati hrbet od poljski meji v primeru kakšnega konflikta z Rumunijo zaradi Besarabije. Te dni pa je objavil oficijelni organ sovjetske vlade moskovska «Izvestija» uvodni članek, v katerem se podčrtava, da je sovjetska vlada pripravljena skleniti slično pogodbo tudi v Rumunijo, toda le pod pogojem, da pri tem ni smatrati za rešena obstoječa sporna teritorijalna vprašanja.

Današnji rumunski tisk odgovarja na to neoficijelno ponudbo sovjetske vlade. Policijski «Adevărul» piše, da ponudba moskovske vlade ni dovolj jasna, ker pušča odprta taja vrata, skozi katera bi sovjetska diplomacija po svojem starem običaju v ugodnem trenutku zopet planila na dan

in sprožila vprašanja, ki jih hoče rešiti v svojo korist. «Vitorul» pa poudarja, da se iz sovjetske ponudbe jasno vidi, da sovjetska Rusija noče priznati političnega in teritorialnega statusa quo in bi Rumunija niti ne imela možnosti, da se o tem pogaja. Podpis take pogodbe bi vseboval nevarnost, da sovjetska Rusija otvori v Rumuniji svoja poslanstva in konzulate, ki bi širili komunistično propagando, kakor se je to dogajalo v Angliji in Franciji. Rumunija ve, pri čem je, in se bo varovala podpisati tako pogodbo.

Poljski odgovor Rusiji

Varšava, 11. januarja. Poljski poslanik v Moskvi je danes izročil sovjetskemu komisarju za zunanje zadeve Litvinovu odgovor poljske vlade na ruski predlog glede predčesnega uveljavitve Kelloggovega pakta. Poljska vlada izjavlja v svojem odgovoru, da je pripravljena v načelu sprejeti sovjetski predlog, pridružuje si pa pravico primerno modifikacije posameznih določb.

je na mestnem drsišču v Tivoliju tako nesrečno padel, da si je nalemil nogo v členku. Ker je bolnica nenapolnjena z bolniki, je Novak, čigar poškodba ni preveč težka, bolnico že zapustil.

Drugače je bila danes ljubljanska kronika precej suhoparna. Na policiji je bilo prijavljenih več manjših dogodkov in par pretegov. Dva pretepača sta bila aretirana, eden e policiji že star znanec. Na kriminalni urad so pripeljali tudi neko prostitutko, ki je bila vsa prezeblja Siroto je odpeljal «Henrik» v toplejša kraja.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 0 — 22.855, Berlin 13.525 — 13.555 (13.54), Bruselj 0 — 7.914, Budimpešta 9.91 — 9.94 (9.925), Curih 1094,1 — 1097,1 (1095.6), Dunaj 7.993 — 8.023 (8.008), London 275.8—276.6 (276.2), Newyork 56.72 — 56.92 (56.82), Pariz 0 — 222.63, Praga 168.2 — 169 (168.6), Trst 296.75 — 298.75 (297.75).

Efekt: Celjska 158 den., Ljubljanska kreditna 125 den., Praštrediona 920 den., Kreditni zavod 175 den., Trboveljska 480 den., Vevče 120 den., Ruše 290 — 280, Stavnba 56 den., Šešir 105 den.

Les: Tendence nespremenjena. Zaključeni je bilo 5 vagonov, in sicer 2 vagona drv, 2 vagona desk in 1 vagon orhovitih hlodov.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Dunaj 800.80, Berlin 13.54, Budimpešta 9.925, Praga 168.60, Milan 297.75, London 276.20, Newyork 56.82, Praga 168.6, Curih 1095.6, Pariz 222.63.

Efekt: Vojna škoda 452.

INOZEMSKA BORZE.

Curih: Beograd 9.125, Dunaj 78.05, Budimpešta 90.55, Berlin 123.45, Praga 15.98, Milan 27.185, Pariz 20.90, London 25.90, Newyork 519.35.

Današnji dogodki v Beogradu

Dušan Letica zopet imenovan za državnega podtajnika v finančnem ministrtvu — Konferenca generala Živkovića z dr. Marinkovićem — Italijanski poslanik v zunanjem ministrtvu

Beograd, 11. januarja. Današnje «Službene Novine» objavljajo ukaz, s katerim je Dušan Letica zopet imenovan za državnega podtajnika v finančnem ministrtvu. Včeraj je namreč izšel ukaz, s katerim je bil razrešen te funkcije in stavljen na razpoložnost. Razen tega objavljajo «Službene Novine» zahvalo za čestitke, ki jih je prejela kraljica povodom svojega 29. rojstnega dne.

General Živković se je dopoldne mudil dalje časa v notranjem ministrtvu, nato pa je posetil bolnega zunanjega ministra dr. Marinkovića. Ta obisk se spravlja v zvezo z vestmi, da bo dr.

Marinković zaradi bolezni odstopil in da bo na njegovo mesto imenovan berlinski poslanik Živojin Baluždić. V avdijenci na dvoru je bil dopoldne minister za poljedelstvo dr. Frangeš.

Beograd, 11. januarja. Danes dopoldne je posetil italijanski poslanik Galli pomočnika zunanjega ministra Bakotića ter ostal z njim v daljšem razgovoru. Kakor se zatrjuje, se je italijanski poslanik pri tej priliki informiral o politični situaciji ter izrazil nado, da bo pod novim režimom uspelo rešiti vsa ona sporna vprašanja med Italijo in Jugoslavijo, ki so ostala doslej zaradi odpora posameznih strank nerešena.

Pred podpisom trgovinske pogodbe s Francijo

Pariz, 11. januarja. Trgovinska poznanja med Francijo in Jugoslavijo, ki so prišla 15. oktobra, so sedaj definitivno zaključena. Podpis nove trgovinske pogodbe bo izvršen tekom prihodnjega tedna v Parizu. Za Francijo bosta podpisala zunanji minister Briand in trgovinski minister Bonafous, za Jugoslavijo pa zastopnik trgovinskega ministra dr. Drinkovića in jugoslovanski poslanik v Parizu Spaljković.

Zastrupljenje s ponarejenim vinom

Zagreb, 11. januarja. V Zagrebu je bil zabeležen nenavaden slučaj zastrupljenja s ponarejenim vinom. Rodbina kapitana Bogovića je pila na pravoslavni božič takozvano «ružico». Kmalu po kosilu je postalo vsem članom rodbine zelo slabo, napadali so jih žledoljni krči, dokler niso končno drug za drugim padli v nezavest. Prepeljati so jih morali v bolnico. Policija sedaj preiskuje, od kod poteka vino.

Koliko nemških šol je v Jugoslaviji?

Dočim imajo Nemci v naši državi 171 nemških šol, 584 nemških učiteljev osnovnih ter 60 učiteljev meščanskih šol, imajo koroški Slovenci nobene slovenske šole in samo 2 slovenska učitelja.

Po vojni se je zemljevid Evrope zelo izpremenil. Meje novih držav se niso določile v polnem skladu z narodnostnimi mejami, temveč po zemljepisni legi oziroma po varnosti držav napram sosedom. Tako se ni bilo mogoče izogniti, da ne bi nove, razširjene in stare države imele narodna manjšina. Državniki, ki so sklepali pogodbe, so vedeli, da manjšinam ne bo najbolje, kar jim bo državni narod omejeval svobodni narodni, gospodarski in kult. razvoj. Zato so v mirovne pogodbe s premaganimi državami sprejeli posebne določbe za zaščito manjšin, dočim so zmagovalci dobili svobodne roke in morejo delati z manjšinami, kar hočejo, kakor u. pr. Italija.

Nekatere države deloma izpopolnjujejo določbe mirovnih pogodb, dočim se druge sploh ne brigajo za nje. Jasno sliko o pravicah manjšin v posameznih državah je težko dobiti na podlagi časopisnih poročil, ker so večinoma enostranska, oziroma odgovarjajo moči materinskega naroda, ki jih štiti. Narod, ki je močan in ima dobro organiziran tisk ter sredstva, širi neprestano v javnosti netočna poročila o pravicah svojih manjšin.

Kako bi bilo drugače mogoče pisati, da n. pr. Nemci v Jugoslaviji nimajo nobene nemškega razreda v šolah. Zastranje narodnih manjšin sploh ni v značaju slovenskih narodov. Ako pa se morja čez pregradi meja, to je posledica metod, ki so se jih Slovani naučili od Nemcev. Nemci sicer trdijo, da stoji na prvem mestu, ko gre za pravice narodnih manjšin, kar pa je samo varanje javnosti.

Za našimi Nemci stoji ves nemški tisk, ki stalno širi vesti o ugodnem položaju koroških Slovencev in njihovi kulturni avtonomiji. Naše prosvetno ministrstvo pa je izdalo v »Prosvetnem glasniku« statistiko o šolstvu v l. 1925-26, iz katere so razvidni zanimivi podatki, o katerih naj bi nekoliko razmišljali tudi Nemci v Celovcu, ki imajo v svojih rokah šolstvo na Koroškem.

V Jugoslaviji imajo Nemci 171 nemških šol, ki so razdeljene po raznih oblastih takole: bačka oblast 76, beogradska 38, vrbaška 4, zagrebška 1, ljubljanska 10, mariborska 14, osješka 4, podonavska 10, sremška 11. Statistika naveda samo število šol, dočim manjka število nemških razredov, ki pa jih je najmanj toliko, kakor nemških učiteljev, torej približno 580.

V naše šole zahaja 32.069 nemških otrok (4,7%). Od teh jih je v mariborski oblasti 1102 nemških otrok, v ljubljanski pa 1432. Nemških učiteljev je v naši državi 584 (3,2 odstotka). Razdeljeni so po oblasteh takole: bačka oblast 269, beogradska 166, vrbaška 11, ljubljanska 22, mariborska 6, mostarska 1, osješka 4, podonavska 60, srem-

ška 15, travniška 1 in tuzlanska 2. V Jugoslaviji je imelo torej v šolskem letu 1925/26 32.069 nemških otrok 171 nemških šol s 584 nemškimi učitelji. Na Koroškem pa nasprotno nimajo nad 5500 slovenskih otrok nobene slovenske šole in samo dva slovenska učitelja, od katerih pa je eden celo nastavljen v nemškem delu Koroške. Nemci v Jugoslaviji so raztreseni, dočim so koroški Slovenci kompaktno naseljeni (imajo zato do slovenskih šol še več pravic). Voditelji Nemcev v naši državi niso niti s tem zadovoljni ter prepirajo vsi svet o svojem težkem položaju. Nemci zahtevajo, naj bi se po novem šolskem zakonu vršil pouk otrok narodnih manjšin v lastnih šolah in naj bi se praradni razredi pretvorili v samostojne šole. Učni jezik naj bi bil materinski jezik otrok, dočim naj bi bil državni jezik obvezen predmet od tretjega razreda dalje ter naj bi se poučeval po šest ur na teden.

Morda bi bili Nemci bolj zadovoljni, ako bi se koroške šolske razmere prenesle v Jugoslavijo, ako bi se ukinile nemške šole in ustanovile dvojezične, dočim bi se nemški učitelji premestili v kraje v katerih ni Nemcev. Po novem šolskem zakonu bi se tudi pri nas morale uvesti dvojezične šole po koroškem vzledu.

Nemci v Jugoslaviji imajo poleg navedenega v meščanskih šolah 1915 nemških učencev in 60 učiteljev. V statistiki ni navedeno število nemških meščanskih šol in razredov v naši državi.

Kakor je iz navedenega razvidno, imajo avtonomni koroški Slovenci samo dvojezične, ali pravzaprav nemške šole, v katerih se samo nekaj mesecev v prvem šolskem letu uči materinski jezik (narečje), ker otroci, ko pridejo v šolo, še nemškega jezika ne znajo. Zanje pa ne čujejo več materinske besede razen pri verouku v šolah, v katerih so še slovenski duhovniki. Razen tega se vzgajajo v pravi mržnji proti vsemu, kar je slovenskega.

Pouk na dvojezičnih šolah je poverjen nemškim učiteljem, ki slovenskega jezika, torej materinskega jezika otrok, sploh ne razumejo, ako pa že znajo koroško narečje, odvajajo slovenske otroke od materinskega jezika.

V vseh večjih krajih slovenske Koroške so otroški vrtni, v katerih so dovoljene same nemške pesmi, igre in pozdravi. V njih se nauče slovenski otroci toliko nemško, da morejo obiskovati izključno nemške šole, ker v teh krajih ni dvojezičnih šol.

Dvojezičnost osnovnošolskega pouka v koroških šolah traja največ štiri mesece prvega šolskega leta, dočim je v vseh ostalih šolskih dobi pouk samo nemški in ni slovenski materinski jezik niti učni predmet. Na Koroškem se tudi noben narodno zaveden Slovenec ne sprejme v učiteljske.

Ogromna je razlika med položajem naših Nemcev in koroških Slovencev, ki se nikakor ne more postavljati v isto vrsto.

Izpoved 13 letnega očetomorilca

V Sarajevu je zaprt 13letni Milovan Veljović, ki je ustrelil svojega očeta. — Kako je prišlo do očetomora. — Deček trdi, da se je zgodila nesreča.

Nedavno smo poročali, da je bil obsojen 13letni deček Milovan Veljović v Sarajevu na pet mesecev ječe, ker je umoril svojega očeta Veljovića, ki je ustrelil očeta z vojaško puško, se je zadovoljil s kaznijo in se sedaj nahaja v zaporih sarajevskega okrožnega sodišča.

Z dovoljenjem predsednika okrožnega sodišča je neki sarajevski novinar obiskal mladega, še ne 14 let starega očetomorilca v zaporu. Edina sreča za dečka je, da še ni star 14 let, ker bi bil sicer obsojen najmanj na 20 let ječe. Novinar je posetil dečka v spremstvu njegovega zagovornika. Deček ima svetle plave oči in zdi se, da je bistre glave. Gledal je okoli prav nedolžno in ves njegov izraz je še otroški. Deček si je tudi zapomnil vse strokovne sodne izraze ter se je prav korajžno pogovarjal z novinarjem.

— Kaj si storil?

— Nisem imel namena očeta umoriti. Toda zgodilo se je. Umoril sem lastnega očeta.

— Ali se kesaš?

— Kesam se, žal mi je in nikoli ne bom tega prebolel. Sedaj sem v celici in težko mi je pri srcu. Tolažim se edino z molitvijo. Molim za pokoj duše svojega nesrečnega očeta.

— Kako pa moliš za očeta? — ga je vprašal zagovornik dr. Vesel.

— Bog da očeta duši mir in pokoj... — Pa povej, kako se je zgodilo!

In deček je začel pripovedovati, kako je oče neusmiljeno pretepал njega in njegovo mater. Oče je namreč vedno sumil, da deček ni njegov sin, temveč da je njegov pravi oče neki avstrijski častnik. Oče je začel preganjati sina, ko mu je ta odrekel pokorščino. Nekega dne, pripoveduje deček, mi je oče ukazal, da mora ustreliti dva njegova sosa. Deček se je tedaj očetu odločno uprl in ni hotel izpolniti njegovega ukaza.

Oče me je vežbal v streljanju, je pripovedoval deček, ko mi je bilo komaj 6 let. Najprej me je učil, kako je puška sestavljena, kako se imenujejo njeni posamezni deli in kako se čistijo. Ko sem znal že dobro streljati, me je oče nagovarjal, naj ustrelim gozdarja in še nekega sosa. Kar oče nisem ubogal, me je začel sovražiti.

— Nekega dne je zapodil mene in mater od hiše. Mati je odšla k teti, jaz sem se pa potepal po gozdu, kjer sem tudi spal. Usodnega dne me je glad prisilil, da sem se napotil domov. Kakih 100 korakov od hiše me je zagledal oče ter se spustil za menoj s puško v roki, kriče:

— Pasji sin, beži ali pa te ustrelim!

— Ona: Zakaj stojiš vedno na balkonu, kadar pojem?

— On: Da bi sosedje, ki te poslušajo, ne mislili, da te pretepam.

— Komplement.

— Gospa, vaš mož je zaspal.

— Kako pa veste, da je moj mož?

— Samo mož more spati v pričo tako lepe žene.

— Pozna ga.

— Striček, če ne pravim da jutri častnega dolga v znesku tisoč frankov. se ustrelim. Kaj mi posodiš?

— Svoj revolver. Samo zastaviti ga ne smeš.

Zimski sport v Ljubljani

V sobotni številki »Slov. Naroda« zahteva nekdo strog policijski red po zimskih drevoredih, sprehajalščih in javnih področjih. Vsak čas se umikati sportnikom, da jih ne podero. Zdi se mi pa, da njegovo starokopito nerganje ne bo izpremenilo dejanskega stanja, da se v zimski pretvorbi ves Tivolij v en sam zimskošportni prostor in da treba to dejansko stanje ne samo tolerirati, marveč naravnost sankcionirati. Pešci, sprehajalci imajo dovolj prostora v sedaj tako obsežno urejenih obeh tivoljskih parkih, gozdna pota pa naj bodo na prostu dana sankarjem in smučarjem, ki nimajo toliko denarja, da bi se vozili vsako nedeljo na Gorenjsko, pa vendar se radi malo naučijo zimskega veselja in sporta. Saj je tudi po drugih alpskih mestih tako. Posebno dajmo mladini možnost, da si ukrepi v zimski naravi svoje živce in mišice. Stari godrnjači pa, ako se ne marajo umikati sankam in smučem, pa naj ostanejo za pečjo.

Sicer pa bo treba končno misliti tudi ljubljancem na urejena sankališča, za kar so dani baš v tivoljskem gozdu vsi pogoji. Že pred vojno je nek sportni klub zgradil sankališče nad restavracijo v Tivolju, ki pa je bilo tako nesrečno tasirano, da je bilo nevarno in se je končno opustilo. Dalo bi se pa vsekakor z nepravilnimi stroški zgraditi morda celo več sankališč, tako da bi imeli izbero začetniki in izurjeni vozači, pa tudi pravi sportniki v neposredni bližini Ljubljane. Seveda bi bilo treba skrbeti za sportni red pri sankanju, ki bi pa veljal seveda v dotičnih okoliših tudi za pešce in gledalce, ker le - ti delajo tudi mnogo nepotrebnega nereda na teh prostorih zbog svoje nediscipliniranosti in brezbriznosti.

Pa še nekaj! Ljubljani manjka primernih dšališč. Ono sportnega kluba Ilirije je sicer srčkano, toda premajhno. Tivoljski bajer pa noče in neče zamrzniti na žalost vseh ljubiteljev tega elegantnega sporta. Pač pa bi se dal ta bajer izpremeniti brez nadaljnjega v najlepše umetno dšališče. Poleti za vesleški sport itak nima pomena. Tiste škafje, ki naj bodo čolni, prav brez škode lahko nagrmadijo. Za vodni sport je Ljubljanka. Tivoljski bajer pa naj bi se izpremenil v umetno dšališče, kjer bi imeli po ziml kmalu led. Poleti pa bi se lahko priredila tu igrišča za tenis in nogomet, ki jih itak tudi primanjkuje.

Star prijatelj sporta in mladine.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

Drama:
Petek, 11. jan.: Prireditev Rdečega križa. Izv. Sobota, 12. jan.: Ob 15. uri: Stilmundski župan. Dšalska predstava pri znanih cenah. Izv.

Nedelja, 13. jan.: Ob 11. dop.: Prireditev Rdečega križa. Izv. — Ob 15. dop.: Koroški junaki. Mladinska predstava. Izv. — Ob 20.: Krog se kredo. Izv. Znižane cene.

Ponedeljek, 14. jan.: Betlehemska legenda. D.

Opera:
Petek, 11. jan.: Pri treh mladenkah. A. Sobota, 12. jan.: Boris Gudonov. Ljudska predstava pri znanih cenah. Izv.

Nedelja, 13. jan.: Ob 15. uri: Jonny svira. Izv. — Ob 20. uri: Zvečer: Pri treh mladenkah. Izv.

Ponedeljek, 14. jan.: Zaprto.

Pri treh mladenkah

Menda tudi med nami ni muzikalnega človeka, ki bi ne poznal že dolgo Berteljeve glasbe iz ljubke spevoigre »Das Dreimäderlhaus«. Operna gledališča so jo pač z največjim uspehom preigrali in prepela že prav vsa in celo mariborsko gledališče nam jo je pred tromi leti zagralo v Ljubljani za diletanovske razmere čisto zadovoljivo. Naša ljubljanska opereta prihaja torej s »Tremi mladenkami« precej pozno, a Schubertov jubilej je za uprizaritve splošno priljubljene operetne stvarce dovolj razloga. Sicer pa je dandanes res že težko najti novo opereto, ki je dostojna našega opernega gledališča. Med najboljšimi in muzikalno ter časovno uvaževanji vrednimi je vsekakor Berteljeva »Pri treh mladenkah«, prav spretno sestavljena po Schubertovih motivih, pesmih in olesnih skladbah.

Pred petintridesetimi leti smo uživali na Dunaju Schubertove pomorodele pesmi vedno iznova »bein Heurigen«, v predmestnih krčmah in na predmestnih vrtovih; ljudski pevci prosjaki pa so jih radi prepevali po današnjih dvoriščih s harfo in goslimi. Mnogo samosvojega, čisto junjskega čustvenega, sladkega melodičnega, pristranskega, iz duše v dušo prehajajočega je v teh pesmih. Zato jih ljubilo ne le Dunajčani, ampak tudi drugi narodi.

Libretista sta sestavila po Bartschevi povesti dejanje, ki na jezika Schubertovo bohemsko bedno, vendar veselo življenje, njegovo plaho: napram žensku in njegovo plemenito prijateljsko požrtvovalnost. Osebe, ki nastopajo, so izvešne resnične: tu so Schubertovi tovariši, pesnik slikar, risar, pevec i. dr., same Dunajčane znane, celo slavne umetniške potence, a vsi enako biedermeierski dobrodušne, veseli, sofinanci dunajski.

Vlile vsi žegavosti in grotesknosti pa ni v dejanju nikjer grobe burkavosti ali neznozne jokavosti. Rdečo nit tvori celo bridkost in ironija.

Visek dogodoljave je prizor, ko lopi in elegantni pesnik baron Schöber zapoje Schubertovo ljubezno izpoved Hanerli. Schubert s' namreč sam ne upa razkriti svoje ljubezni; zato naprosi prijatelja pesnika, naj zapoje deklet pesem, v katero je položil vse svoje čustvovanje. Hanerli sedi in posluša, Schubert spremlja na klavirju, a Schöber se v petju tako razvname, da resnično vzljudi Hanerli, ki mu pa v naročje. In Schubert gleda in posluša, kako mu je prijatelj z njegovo pesmijo pravkar prevzel ljublenko! To je prizor, ki je močno pretresljiv in obenem komičen.

Sveda je za vsa spevoigra treba pred vsem dveh reči: pravilnega občutja in dobrih pevcev. Ker »Pri treh mladenkah« ni opereta, ki se lahko parladira in odpravi s šablonskimi operetnimi in igralskimi sredstvi. Glavna oseba,

Schubert, zahteva izvrstnega igralka, ki zna neprestano, z nimko in gestami razkrijevati valovanje v svoji duši in obenem mora biti resnično dober pevec. Njegova partija je po svoji znanosti in simpatičnosti. Zelo pohvalno je, da je prevzel to nalogo g. operni tenor Banovec; izvedel jo je v zvezi očitni nerazpoložnosti zadovoljivo in v celoti prijetno. Simoli je imel osupljivo malo glasu. Ko partijo igralski še izdatno popolnil, bo nedvomno zelo ugajal.

Barona Schöberja je predstavil jako elegantno in živahno g. Drenovec; žal, da pevski ne more niti približno zadovoljiti vsem zahtevam vloze. Dvornega steklarja Tschölla je dal g. Pöhl, ki pozablja, da so si vsi njegovi komični »fotri« podobni kakor dinar dinarju, da govori vse enako, karakterizira vedno enako in ne prinese skoraj nikdar nič individualnega, novega. Tschöll je značil, ki zahteva skrinkega studija, sicer je smešno zoprt komedijant. Prizor, ko se oče poslavlja od hčera, odhajajočih iz hiše z možema, le dramatičen, čustven; si moči je propadel kot operetna burka. I. d.

Tri mladenke so bile prav dobre, gđ. Ramšakova, gđ. Španova in glavna, Hanerli, g. Poličeva, ki je slučajno najmlajša, a največja. G. Poličeva je storila vse, da je podala partijo naravno, simpatično ter v vsakem oziru ustrežljivo.

Predstava je bila v l. dejanju še medla, a se je polagoma dvigala v živahnosti in skladnosti. Kot ljudski pevec se je obnesel g. Gostič, kot prijatelja umetnika sta nastopala prav dobro g. Jelenc in Simonič; izvrsten grotesken tip špičja Novotnega je podal g. Peček v imenitni maski ter z govoric, ki je resnično zabavala, a ne more nikogar žaliti. Prav komična hčišica je bila ga. Rakarjeva; omeniti je še mater Tschölla, ki jo je izvedla gđ. Strmaševa čisto ustrežljivo. Imeniten operetni tip laške pevke Grisi je podajala ga. Balatkova ter je zelo ugajala. Kot mlada moža dveh mladenk sta docela zadovoljevala g. Rus in Sekula.

Deklaracije l. dejanja so bile nove, celo preveč nove in pisane v ostalem pa so zanimive in lepe. Orkester se ni del razpoloženo, a je absolutno svojo nalogo v celoti zadovoljivo. Mladina je bila zopet navdušena ter je bilo mnogo aplavza, šopkov in vencev.

Ne dvomim, da bo spevoigra široki publiki močno ugajala in dosegla popolnoma svoj namen. Želim, da se čim prej uprizaritvi tudi kako domače operetno delo, n. pr. Parmove »Amatöcke« v novi prireditvi, prvič z baletom i. dr. in sem preverjen, da bo v skrbni izvedbi zopet zmagalo.

Fr. G.

»Boris Gudonov« v ljubljanski operi. V soboto 12. t. m. ob pol osmi uri zvečer se poje v ljubljanski operi Musorgskega opera »Boris Gudonov« kot ljudska predstava pri znanih cenah. Zasedba posameznih vlog običajna.

Dšalska predstava v ljubljanski drami. V soboto popoldne ob 15. uri se uprizaritvi v ljubljanski drami »Stilmundski župan« kot dšalska predstava pri znanih cenah. Na to predstavo opozarjamo dšalstvo in ostalo občinstvo, ki hoče uživati krasno in pretresljivo Maeterlinškovo dramo.

Nedelja v ljubljanskem gledališču. V nedeljo dne 13. t. m. je popoldne ob 15. uri v drami mladinska predstava. Uprizaritvi se znana in priljubljena mladinska igra »Krojaček junake« zvečer ob 20. pa »Krog se kredo« ki je ena najbolj priljubljenih dram letošnje naše sezone. V operi se poje popoldne ob 15. uri Krenkova moderna opera »Jonny svira« z g. Robertom Primočim v naslovni in glavni vlogi. Ostala zasedba kakor pri premijeri. Opero dirigira g. Neffat. Zvečer ob pol 20. pa je druga repiza Berteljeve operete po Schubertovih motivih »Pri treh mladenkah«.

Opozarjamo na podeljovk simfonični koncert Orkestralnega društva Glasbene Matice pod vodstvom prof. Škerjanc. Izvajajo se Lajovicve, Borodinovce, Schrekerjeve in Schubertove skladbe. Koncert se vrši v Filharmonični dvorani.

Schubertovi 3 menuti so na sporedu simfoničnega koncerta orkestralnega društva Glasbene Matice ljubljanske, ki se vrši v ponedeljek dne 14. t. m. ob 20. uri v Filharmonični dvorani. Sredi novembra minuloga leta se je spominjal ves muzikalni kulturni svet stoletnice Schubertove smrti. Njegova dela so se v podastitov nesmrtnega umetnika izvajala vsepovsod. V proslavo tega dogodka je naše orkestralno društvo že izvajalo Schubertovo averturo v italijanskem slogu, v ponedeljek izjaja pa še tri menute za godalni orkester. Schubert je zrasel popolnoma v instrumentalni glasbi, ko 16leten deček je napisal svojo prvo simfonijo, polno melodike in veselosti. Del smeri je ostal zvest v vseh svojih poznejših delih, ki so prosta vsake virtuoznosti, zato pa prekipajočala močniti in lagodnosti melodičnih intucij. Koncert dirigira prof. Lucijan Marijan Škerjanc. Vstopnice v Matični knjižarni.

Jutri v soboto 12. in v nedeljo 13. januarja ponavlja Sentjakovski gledališki oder vlezavarno Whitejevo komedijo v treh dejanjih »Bunbury«. Komedija je dosegla pri vseh dosedanjih predstavah popoln uspeh. Publiku se je od srca nasmejala. — Vstopnice se dbe za obe predstavi v trgovini g. Karlinična (Šterk) na Starem trgu.

Simfonični koncert. Orkestralno društvo Glasbene Matice ljubljanske ima svoj prvi koncert v letošnji sezoni v ponedeljek, dne 14. januarja in to v Filharmonični dvorani, ki je brez dvoma ena najbolj akustičnih dvoran. Ta dan nastopi orkester, ki je sestavljen iz članov Orkestralnega društva in novincev drž. konservatorija ter pomnožen z nekaterimi godbeniki Muzike dravske divijske oblasti in s člani opernega orkestra, pod vodstvom prof. skladatelja L. M. Škerjanc. Izjaja lop, pomemben simfonični program, med drugim provokrat v ljubljani Lajovicve CAPRICE, ki je bil provokrat izjaval na jugoslovanskem glasbenem festivalu v Pragi novembra 1927. Temperamentna in efektivna kompozicija grabi slišatelja s svojim strastnim vrtincem izrazitosti, razvijajočim se v naglem tempu in z obširno vredno enotnostjo. Delo je solidno in dobro instrumentirano, ni fragmentarno in je dosledno prav do konca. »Prager Tagblatt« primerja Caprice neugnanemu divljanju besnega raja bakanjing. Skladba je bila na festivalu deležna posebnega uspeha in sprajca s splošnim odobravanjem.

Portret.

— S temi ženskimi portreti je res križ. Predlaskim sem dal slikati svojo ženo, a zdaj je v tej obleki že smešno. Lani sem naročil nov portret, ki pa ni več moderen. Kaj naj storim?

— Pustite jo slikati, ko stopa iz kopeli.

Dober odgovor.

— Gospodčina, kaj bi rekli, če bi vas zdajle zasnubil?

— Nič.

— Kako to?

— Zato, ker človek ne more govoriti, kadar se smeje.

Beleznica

Koledar.

Danes: Petek, 11. novembra 1929; katoličani: Higin; pravoslavni: 29. decembra; Deca Betlehemska.

Današnje prireditve.

Drama: »Prireditev Rdečega križa«.
Opera: »Pri treh mladenkah« A.
Kino Matice: »Na robu sveta«.
Kino Ideal: »Tempeamentno dekle«.
Jakčeva razstava v Jakopičevem paviljonu.

Razstava Karle Bulovčeve v Narodnem domu.

Dežurne lekarne.

Danes: Levstek, Rošljeva cesta, Bohinj, Rimska cesta.

V Ljubljani še ni epidemične hripe

Ljubljancem zelo zanimajo vesti o razširjanju »španske« kot epidemije. Val te epidemije se je razlil po Nemčiji in Avstriji, kjer pobere mnogo žrtev in od tu grozi našim krajem. Epidemično je nastopila influenza tudi že v Zagrebu, kjer je mestni fizikat ukrenil vse potrebno, da epidemijo zajeti.

»Španska« ali influenza ljubljancem ni neznana epidemična bolezen. Pravno slovensko ime za to bolezen je hripa, iz katere izvira po mnenju prof. dr. A. Breznika tudi francosko ime »grippe«. Okoli leta 1888 se je ta bolezen epidemično pojavila na Gorenjskem in tam so jo ljudje krstili »ta nova pljučnica«. L. 1889 se je hripa zelo razpasla po Ljubljani tako, da so morali po novem letu zapreti vse ljubljanske šole in so imeli dijaki nad mesec dni prosto. Potem dolgo, skoro 30 let ljubljanci niso poznali epidemične hripe. Pozabili so nanjo. Koncem vojne je hripa zopet začela razsajati po Ljubljani ter je v letih 1918 in 1919 katevala mnogo žrtev, zlasti med ženskimi svetom, kjer je najraje pobirala dekleta.

Zadnje dni se po mestu širijo govorice, da je tudi v Ljubljani obolelo že več ljudi na hripo. Lahko pa na podlagi točnih podatkov ugotovimo, da do danes v Ljubljani še nikdo ni umrl za to epidemično boleznijo. Pač pa so bili, kakor nam zatrjujejo poučeni zdravniški krogi, opazovljeni poedini slučajji hripe. V tem pogledu je merodajna informacija zdravnikov OUZD, ki navajajo, da je na influenco obolelo okoli 10 ljubljancov. Drugače se hripa v Ljubljani epidemično ni pojavila niti po šolah, niti po raznih večjih uradih in zavodih, niti drugod.

Ob tej priliki ponovno opozarjamo na nekatere simptome te bolezni. Na hripo oboli čuti hud glavobol, utrujenost v udin, zaspanost in lahek kašelj, kateremu se pridružijo vnetje oči. Da se bolnik obvaruje težkih posledic, je najumestneje, da ostane v sobi na toplem in da se ne giblje zunaj po mrzlem zraku, ki kvarno vpliva na nadaljni razvoj bolezni. Počlejšje naj v vsakem slučaju zdravnik, ki bo odredil vse potrebno, da ne nastopijo težje komplikacije.

Radioprogram

Popoldanski program isti kot nhaljven.

Petek, dne 11. jan.: 12.30: Violinski večer virtuozin Albertine Ferrar: 1.) Vexatines: Grand koncert v E - duru. 2.) Veracini - Corti: Largo. 3.) Bartok: Rumunski plesi. 4.) Paganini: Fantazije. — Radio - orkester.

Sobota, dne 12. jan.: 12.30: Reprodukcijska glasba in borzna poročila časovna napoved. — 13.30: Stanje vode. — 17: Koncert Radio - orkestra. — 18.30: Ureditev zavarovanja za slučaj starosti onemoglosti in smrti po zak. za zav. del. predava ravnatelj dr. J. Bohinje. — 19: Nemška, poučnice za dr. Piskernik. — 19.30: Masaryk, vzgojitelj svojega naroda. predava vseuč. prof. dr. Karol Ozvald. — 20: St. Premr: Božične skrivnosti. 1.) bole gosp. Marjan Rus pri klavirju spremlja gospod Premr. Za tem polotoka za igra prof. Ivan Noč. — Radio - orkester. — 22: Poročila in časovna napoved. — Podrobne točke za g. M. Rusa. 1.) Božična pesem. 2.) Angelovski češčenje. 3.) V snegu. 4.) Čudeži. 5.) Jutro. 6.) Skrivnosti. 7.) Bez. 8. Počlejšje. 9.) Sv. večer.

Nedelja, dne 13. jan.: 9.30: Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve. — 10.30: Elektromotor v poljedelstvu predava inž. Ditrich. — 11: Koncert Radio - orkestra. — 13: Lahka glasba. (Magistri). — 16.30: Lahka glasba. (Teret Šišak). — 17: Vseolozra. — 20: Sentpeterski cerkveni zbor obole starobolne pesmi: 1.) A. Hribar: Angelovski petje se čule v višavi. 2.) Cvek. Glej, čudno se nebo svetli. 3.) A. Hribar: Radujte se danes vsi zemlje rodovi. 4.) Cvek: Slava na višavi. 5.) Cvek: Prečudna je nočoljina noč. 6.) Zupan: Vsi bomo veselji. 7.) Hladnik: Sveta nebesa široko se odpro. 8.) Zupan: Božji nam je rojen sin. 9.) Hribar: Razveličanje Gosnodo. 10.) Hladnik: Zakaj svetlobe. — Radio-orkester. — 22: Poročila in časovna napoved.

Dnevne vesti.

— Dostava »Slov. Naroda« v Novem mestu. Da ustrežemo številnim zahtevam in željam naročnikov iz Novega mesta, je poskrbela uprava Slovenskega Naroda, da bo prihajal list od ponedeljka 14. t. m. se istega dne v Novo mesto. Naročniki naj ob prihodu vlaka 18.30 dvignejo list najkasneje do pol osmih zvečer v trgovini g. Jos. Kos. Novo mesto. V predprodaji se bo list dobil pri g. Josipu Kosu in v kolodvorski trafiki. Nove naročnike sprejema uprava »Slov. Naroda«. Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Mesečna naročnina za »Slov. Narod« znaša samo 12 Din. Uprava »Slovenskega Naroda«.

— Odvetniki v obeh slovenskih oblastih. Dne 31. decembra 1928. je štela ljubljanska odvetniška zbornica 216 članov. To je za 9 več nego ob koncu leta 1927. Uradni sedeži odvetnikov se bili v 31 kraji. Največ — 75 — jih je v Ljubljani. Drugi kraji po imajo odvetnikov: Maribor 39, Celje 18, Murska Sobota in Ptuj po 9, Novo mesto 7, Kranj 5, Brežice, Konjice in Slovenjgradec po 4, Dolina Lendava, Kamnik, Kočevje, Laško, Ljula, Lutomer, Radovljica in Slovenska Bistrica po 3, Gornja Radgona, Krško, Sv. Lenart in Slovenski gorcih, Ormož in Šmarje pri Jelšah po 2, Cerkljica, Črnomelj, Gornji grad, Kozje, Metlika, Sevnica, Škofja Loka in Sostanj po 1. Vsi odvetniki razen šestih, ki so bili pred upokojitvijo v sodni službi, so doktorji prava.

— Seznan odvetnikov v Sloveniji. V »Uradnem listu« št. 4 z dne 11. t. m. je obveljal po predpisih § 29. odvetniškega re, da seznan in uradni sedeži odvetnikov v Sloveniji.

— Kongres olimpijskega odbora. V nedeljo 20. t. m. se bo vršil v Beogradu kongres jugoslovenskega olimpijskega odbora. Poleg delegatov sportnih zvez so povabljene na kongres olimpijskega odbora zastopniki prosvetnega, prometnega in vojnega ministrstva, Narodne Odrane, Jadranske Straže in Aerokluba. Na kongresu bo izvoljen ožji odbor, ki bo vodil priprave za X. olimpijado.

— Dijaki trgovskih šol in vojaška služba. Nedavno je bila poklenjena akcija, da se priznajo vojaške olajšave vsem dijakom državnih dvorazrednih trgovskih šol ne glede na to, ali so absolvirali nižjo gimnazijo ali meščansko šolo. To vprašanje je zdaj ugodno rešeno. Vojno ministrstvo smatra meščanske šole za srednje, enake nižji gimnaziji, realni gimnaziji ali realki. Zato so deležni vsi dijaki državnih dvorazrednih trgovskih šol običajnih vojaških olajšav, odgovoditve vojaške službe in skrajšane roka.

— Zdravstveno stanje v mariborski oblasti. Stanje bolnikov in javnih in privatnih bolnicah, odnosno hiralmicah na ozemlju mariborske oblasti je bilo od 11. do 20. decembra sledeče: Ostanek od prejšnjega meseca 1422, prirastek 465, tekoči mesec skupaj 1887, odpusčenih 451, umrlih 22, skupaj 473, ostalih 1414.

— Iz »Uradnega lista«. »Uradni list« št. 4 z dne 11. t. m. objavlja zakon o kraljevski oblasti in vrhovni državni upravi, zakon o konvenciji, o nastanovanju in o konzularni službi med kraljevino SHS in Italijo, načrt za peto amortizacijsko obveznice loterijske 2 1/2 % državne rente za voino škodo za proračunsko leto 1928/29, pravilnik o izplačilu državnih obveznosti iz prejšnjega leta po § 4. zakona o monopolnem poslovanju v zvezi 22 milijonov dolarjev in sporazum o ukinjivju vidiranja potnih listov za naše in češkoslovaške državljane.

— Otvoritev telefona pri pošti Maribor 3. Dne 13. decembra 1928 je bila pri pošti Maribor 3 otvorjena javna telefonska govornica za krajevni in medkrajevni promet.

— Češkoslovaški Narodni dom v Zagrebu. Koncem decembra je proslavila Češkoslovaška Obec v Zagrebu 15letnico svojega delovanja. Organizacija v Zagrebu bivajočih Čehoslovakov, ki je morala med vojno svoje delovanje opustiti, skliči zlasti za izobrazbo češkoslovaške dece v Jugoslaviji in je lahko ponosna na uspehe svojega dela. Zda namerava zgraditi v Zagrebu Češkoslovaški Narodni dom, ki bo kulturno in družabno središče v Zagrebu bivajočih Čehoslovakov. Priprave so že končane in dom začno v kratkem graditi.

— Opozorilo oim, ki se hoče izseliti v Kanado. Kanadsko ministrstvo za priselence opozarja, da bo letos število priselencev iz držav Srednje Evrope zelo omejeno. Misli se izjaviti, da je kanadska javnost zelo nezadovoljna, ker prihaja zadnja leta v Kanado vedno več izselencev iz Srednje Evrope. V bodoče ne bo tako lahko priti v Kanado, kakor je bilo doslej.

— Pozor, upokojenci! Upokojenci in rodine umrlih državnih uslužbenecv, ki imajo pravico do razlike v prejemkih, se opozarjajo, da morajo predložiti do dne 15. t. m. nove prijave za izplačila razlik, ker so prej predložene prijave neveljavne. Natančnejše odredbe o tem so razvidne iz Uradnega lista št. 4. Ta številka se bo dobivala pri upravnih listih izsta dne 12. t. m.

— Nalezljive bolezni v mariborski oblasti. Od 22. do 31. decembra je bilo v mariborski oblasti 31 slučajev mumps, 18 tifuznih bolezni, 50 škrlatinke, 148 ošpic, 27 davice, 3 dušiljave kašlja in 7 šena.

— Živalske kužne bolezni v mariborski oblasti. 7. t. m. je bilo v mariborski oblasti 17 slučajev svinjske kuge, 3 svinjske rdečice, 41 perutninske kolere, 1 vrančičnega prisada in 1 konjskih garij.

— Erjavčeva koč na Vrščici je v soboto in nedeljo otvorična in oskrbovana. Snega je 1 meter in pol in sicer pršila. Pot do koč je pregažena Smuka idealna.

— Smrtina gosa. Davi je preminula v Spodnji Siskji koč. Alojzija Battelino. Pokojna je bila mirnega, simpatičnega značaja, v krogu svojcev in znancev splošno priljubljena. Pogreb bo jutri ob 4. popoldne

iz Knezove ulice št. 31 v Spodnji Siskji. Blag ji spomin! Težko prizadeti rodini naše iskreno sožalje!

— Vreme. Vreme napoved pravi, da bo deloma oblačno, mrzlo in suho vreme. Včeraj je bilo lepo v Splitu in Skoplju, drugod pa megleno in oblačno. Prebivalci daljmatinskih krajev se še vedno grejejo na soncu. V Splitu je bilo včeraj 11, v Mariboru 9, v Skoplju —1, v Zagrebu —6, v Ljubljani —6.2. Danes je kazal barometer v Ljubljani 780 mm, temperatura je znašala —12 stopinj.

— Članom SPD. Pisarna SPD naznanja, da so članske legitimacije, oddane do 9. t. m., opremljene s potrdili za polovino vožnjo. Lahko se dvignejo že jutri.

— Naplavljen utopljenec. Pri Združenih papirnicah v Vevčah pri Fužinah je včeraj ljubljanska naplavila truplo neznanega utopljenca. Domačini so kmalu ugotovili, da je utopljenec že nekaj dni pogrešan Franc Kopač, po poklicu vrtnar, ki je najprej služil na posestvu Paumgarten na Fužinah, zadnje čase pa pri Štrukniku v Ljubljani. Kopač je hodil na Fužine spat. Dne 2. decembra je nenadoma pobegnil od doma, obleden samo v spodnje hlače in srjaco. Najb je v duševni zmedenosti skočil v Ljubljano. Truplo je našel na obrežju obratovodja v papirnicah g. Lipa.

— Strup v kavo. Poročili smo že, da je hotela 18letna Elizabeta Malik iz neke vasi pri Novem Sadu zastrupiti svojega 50letnega moža Petra Hermana. Malikova se je s starcem poročila na priitis svojih staršev, čeprav je ljubila nekega kmetijskega fanta iz Modosha. Že prvo noč po poroki mu je nasula v kavo strupa. Toda v zadnjem hipu se je skesala in je izbila moža skodelico iz rok ter vse priznala. Herman je ženo takoj ovdal orožnikom in jim izročil tudi kavo s strupom. Malikova je sedela nekaj tednov v zaporu v Bečkereku, potem so jo pa izpustili. Zastrupljeno kavo so poslali v Beograd na kemično preizkuševalnico. V kavi ni bilo arzena kakor se je prvotno domnevalo, temveč fosfor in sicer v množini, da bi zadostoval za usmrteitev 10 ljudi. Po preiskavi je bila Malikova ponovno aretirana in izročena sodišču.

— 14 kaznjencev po 100 Din. Iz kaznišnice v Lepoglavi je pobegnilo v noči od 8. na 9. t. m. 14 kaznjencev. Za vsakega je razpisana nagrada v znesku 100 Din. Kaznjenci so toraj zelo poceni. Radovedni smo, kdo bo tvegal življenje za 100 Din, kajti kaznjenci se ne bodo dali prijeti brez odpora. Malo večjo nagrado bi pač lahko razpisali, če jo že razpisajo.

— Kruh iz slame in vode. Iz Sarajeva poročajo, da je oblastni odbor dobil iz Foče dopis, v katerem je popisana strašna beda v tamošnjem okraju. V selu Završju strada težak Halima Halić že 15 dni s svojo ženo in petimi otročji. Vsačani mu tudi ne morejo pomagati, ker žive vsi v veliki bedi. Halić se preživlja na ta način, da nabira po vasi slamo, ki jo zdrobi ter iz tega z vodo naredi neke vrste kruh. Sarajevski oblastni odbor je poslal stradalocu težaku podporo v znesku 2000 Din. Tudi za druge družine, ki v tem okraju stradajo, bo poskrbel Rdeči križ ter Državna zaščita dece. Tudi iz drugih krajev sarajevskega okraja poročajo, da prebivalstvo strada in rabi nujno pomoč.

— Alfred Grauer operiran. Včeraj so operirali v zagrebškem sanatoriju detektiva Alfreda Grauerja, na katerega je bila božični večer izvršen atentat v kavarni »Corso«. Operacija ni bila težka. Grauerju so potegnili kroglo iz kolka. Drugo kroglo ima pod levo lopatico. Običajla je v mišici v levih prsih. Pri rentgeniziranju so ugotovili, da je krogla prišla že pod srce, dočim je bila po atentatu nad srcem. Kroglo mu potegnijo iz prsi, čim si nekoliko opomore po prvi operaciji.

— Pri slabem teku, slabem žolodcu, leni prebavi, zaprtju, kožnih izpuščajih odstrani uporaba »Franz-Josef« grenčice vse slabe in strupene snovi, ki se nabirajo v telesu. Že stari mojstri zdravilne vede so priznali da je grenčica »Franz-Josef« izborna odvajalna sredstvo. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

—lj Poraba vode v letu 1928. Omrežje mestnega vodovoda se je lani močno razširilo in obsega približno 68.000 prebivalstva. Celokupna letna poraba vode je znašala 43.927.000 hl, povprečna dnevna poraba pa 120.000 hl. Na vsakega prebivalca je odpadlo dnevno 177 l. Največ vode je Ljubljana porabila 16. julija in sicer 167.030 hl, najmanj pa 9. decembra in sicer 95.050 hektolitrov.

—lj Poraba električnega toka. Elektrovodno omrežje se je močno razširilo v zunanjih delih mesta in po okoliških občinah. Dolžina omrežja je znašala koncem l. 1928 164 km ter se je povečala za 44 km. Število odjemalcev električnega toka znaša 7656. Letna odjava toka je lani po statistiki mestne elektrarne znašala 3.102.660 kw in se je pomnožila za 18% napram l. 1927. Centrala mestne elektrarne je v letošnji zimi skrajno obremenjena. Višek lanske obtežbe je bil 11. decembra ob 17., ko je dosegl 1734 kilovotov.

—lj Ribji trg. Radi hudega mraza je bil običajni petkov ribji trg skrajno slabo založen z domačimi ribami. Tudi obisk je bil slab. Na prodaj je bilo nekaj zmrzelnih ščuk, ki so jih prodajali po 30 Din kg. Drugih domačih rib ni bilo na trgu. Tudi morske ribe so bile redke, le večja množina sardonov. Dočim je ribji trg drugače bogato založen z žabjimi kraki, je danes neka kmetica z Iga prinesla le par komadov, ki jih je prodajala po 0.75 Din.

—lj Poplava v Knafljevi ulici. Gasilska postaja je bila včeraj popoldne okoli 14. opozorjena, da je v nekdanji Hammer-schmidtovi hiši v Knafljevi ulici počil vo-

dovod in da je voda poplavlja kleti. Gasilci so prišli z brzgalno, pa niso stopili v akcijo. Lastnik hiše je naprosil instalaterja vodovodnega urada, da naj pride popraviti vodovod v kleti, kjer je glavni zapiralnik. Instalater je pa zunaj zaprl napačni hidrant in ko je v kleti hotel odvit cev za zapiralnik, je voda z vso silo bruhnila ven. Poplavila je nagloma vse podzemne prostore, tako kleti, dvorane in hišnikovo stonovanje. Stala je do členka visoko. O nezgodi opozorjeni monter vodovodnega urada g. Vovko je ukrenil vse potrebno, da so vodo ustavili in so morali daleč naokrog zapreti hidrante. V dveh urah so spravili vodo iz kleti. Nekatere stranke trpe škodo, ker je voda pokvarila nekaj krompirja, hišniku pa pohištvo.

—lj Še enkrat opozarjamo na planinsko predavanje SPD, ki se vrši danes zvečer ob 8. uri v veliki dvorani hotela Union. Predaval bo g. kapt. Finch o Mount Everestu. Opisal nam bo vse ekspedicije na to najvišjo goro sveta. Predavanje bo zelo zanimivo, ker se je g. predavatelj ene izmed teh ekspedicijskih sam udeležil SPD se ni strahilo ne dela, ne stroškov, da je moglo pridobiti za to predavanje kapt. Fincha, ki je svetovno znan alpinist in potopiseec. Predaval bo sicer v nemškem jeziku, poljsnjal nam bo pa svoje predavanje s krasnimi skiptičnimi slikami, katere je sam izvršil: tako, da bo imel velik užitek tudi oni, ki bi morda predavanju zaradi jezika ne mogli slediti v polni meri. Ker se tako predavanje ne bo v doglednem času več vršilo, opozarjamo vse prijatelje gora, da naj ne zamude te ugodne prilike, da vidijo najkrasnejše gore sveta v slikah in v filmu. Predpridajata vstopnice v društveni pisarni SPD, Frančiškanska ulica 10-I. dvorišče. Da se ne bo zvečer zaradi morebitnega navela pri blagajni pričel predavanja zavlekel, prosimo cenjene obiskovalce, da si po možnosti oskrbe vstopnice v predpridaj Dvorana bo dobro zakurjena.

—lj Jerančičevi spomini so izšli. Dobe se po vseh trafikah in pri založniku Jerančiču. Dopisnica za naročilo zadostuje. 34n

— Planinski koleđa 1929 se še dobi pri Brunon Rotter, Maribor, Krekova 5. 35n

—lj Obrtniki! Marsikdo izmed vas se še spominja, kako prijetno je bilo na lanskolnetnem obrtniškem plesu. Prireditelji pa zagotavljajo, da bo letošnji III. obrtniški ples, ki se bo vršil v soboto, dne 12. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani Kazine, še lepši. Običite to edino obrtniško prireditev in priplite s seboj tudi znanec in prijatelj. 36n

—lj Redni letni občni zbor »Glasbene Matice« ljubljanske se vrši v ponedeljek dne 28. t. m. ob 20. uri v pevski dvorani Glasbene Matice z običajnim dnevnim redom.

—lj Odbor Rdečega križa še enkrat opozarja cenj. občinstvo na današnjo svojo prireditev. Ne zamudite lepe igre, ki vam bo nudila polno užitka. Vstopnice se prodajajo v Matični knjižarni, zvečer pred predstavo pa pri blagajni v dramskem gledališču. Začetek ob 20. uri.

—lj Smučarski odsek Sokola I. Tabor priredi v nedeljo dne 13. t. m. izlet na Rakitno. Odhod z vlakom ob 6.10 glav. kolodvor.

Gradska lekarna. Kamenita 11.

Najpreje Vam iskrena hvala na Vašem dobrem maziu »Reumatissu«, ter Vas obenem prosim, da mi pošljete še dve steklenici.

III/T Stanka Vidić, Resljevo, Bosna.

Iz Celja

—c Rojstni dan kraljice Marile se je tudi v Celju slovesno praznoval s cerkvenimi proslavami. Šole so imele interne šolske proslave. Mesto je bilo v zastavah.

—c Umrl je 10. t. m. v Celju g. Vinko Lavrenčič, instalater pri trvdki Franjo Dolžan.

—c Zdravniško prakso prične v Celju izvrševati g. dr. Čerin iz Ljubljane, specialista za ženske bolezni.

—c Vpisani je bil v menik odvetniške zbornice za Slovenijo g. dr. Anton Novačan s sedežem v Celju.

—c Porotna zasedanja v Celju bodo v letu 1929 4. marca, 3. junija, 2. septembra in 2. decembra.

—c Hud mraz smo imeli tudi v Celju minule dni. Bilo je 17 do 18° pod ničlo.

—c Ukinjen internat v Pasteurjevem zavodu v Celju.

—c Podporni društvo za revne otroke v Gaberju ima svoj občni zbor 17. t. m. zvečer v gostilni Permozer.

Strašna osveta

V času, ko si ameriške oblasti na vse načine prizadevajo preprečiti linčanje, je bil v mestecu Jackson v državi Mississippi sežgan zamorec, ki je umoril belokožca in posilil njegovo hčerko. 41letni zamorec Shepherd je bil zaprt in je napadel jetniškega paznika Duvala. Udaril ga je s kladivom po glavi in ko je že ležal na tleh, mu je razbil lobanjo. Umor je gledala 18letna paznikova hčerka, ki je imela na sebi samo nočno srajco. Morilec je zgrabil prestrašeno hčerko in jo potegnil v celico, kjer jo je posilil. Po dvojnem zločinu je zamorec pobegnil.

Za morilecem se je pognalo okrog 2000 prebivalcev mesteca Jackson, pa tu di z aeroplani so ga iskali. Končno so ga zasačili daleč od mesta pri nekem farmarju. Odvedli so ga nazaj v mesto, kjer so ga razkašeni meščani privezali na grmado in polili s petrolejem. Ko je bilo vse pripravljeno, so odšli po ženo umorjenega jetniškega paznika, da bi zažgala grmado. Žena se pa kljub neizmerni bridkosti ni hotela osvetiti zločincu, ki ji je umoril moža in oskrnil hčerko. Zato so meščani sami zažgali grmado in umirajoči zamorec je zločin priznal. Ljudski sodbi je prisostvovalo okrog 2000 ljudi.

Ksaver Meško: „Na Poljani“

Za Božič nam je priredil pisatelj Meško II. izdajo svojega obsežnega romana: »Na Poljani«. Založila je knjigo in tiskala na lep papir »Tiskarna sv. Cirila v Mariboru«.

Slika velikih dimenzij je, ki jo razgrinja Meško v tej knjigi pred nami, slika žitja in bitja našega prepostega naroda, njegovega trpljenja, njegovih napak, strasti in zablod — vse gledano skozi oči najčistejše ljubezni do onih, ki so si tolikrat sami krivi svoje nesreče, svoje pogube...

Kakor prostrano morje je vsebina te knjige — morje, ki razbičano od vinjarja vzdihuje in ječi in le redkokdaj kaže mirno, gladko lice... Zdi se, kakor bi bil Meško povedal v tej knjigi vse, kar se o našem prepostem narodu povedati da, kakor bi bil preiskal vse kotičke njegovega srca izsledil v njem vse korenike tistega zla, ki ga mori in uničuje...

Morda se bo zdelo komu, da pisatelj pretirava, da gleda pretemno. Toda kdor je kdaj živel med našim ljudstvom in je imel odprte oči in odprto srce — zakaj samo tisti, ki gleda z ljubeznijo, vidi kaj takega! — kdor se je pazljivo ozrl v eno in drugo kmetiško kočjo, ta ve, da je vse tako, kakor nam slika pisatelj, pa če se tudi morda ne zgodi prav vse baš — na Gornji in Spodnji Poljani...

Pred vsem je tužina, ki toliko naših ljudi pogubi — tisto nesrečno hrepenenje, ki jih žene z nepremagljivo silo iz toplega domačega gnezda v hladni, brezčutni tuji svet, kjer jih čaka čisto nabredkejša razočaranje, kjer potem mrlo in hiraljo v neopisni bedi in v najhušem suženstvu.

Prepozno prihaja spoznanje, prepozno kesanje — prepozno se obudi ljubezen do domovine, revne in skromne sicer, a dobre in zveste — matere...

Seveda tudi napram tujini moramo biti pravični in pisatelj je pravičen napram njej! Ni da bi moral postati vsakdo žrtev tužine! Florijan II. je pustil sicer svojo roko, a vrnil se je bogat na izkušnjal domov, ki so koristne zdi njemu samemu in še marsikomu drugemu. Tudi Loize in Nande se nista pogubila v daljnem svetu, nasprotno — če bi ne bilo Amerike, bi ne bila Trata nikdar česna! Tujina sama ni slobi torej; se ni omožlo zlo ali dobro je pač v človeku samem!

Drugo kar je krivo nesreče premnogih, je pomanjkanje prave ljubezni. Kovač ne zna ljubiti — ne svoje žene, ne svojih otrok. Žena trpi ob tem neznosne muke in pretaka rekel solz, otroci pa se razbeže po svetu. Isto je s Tratinikom, dasi vendar le nekoliko drugače! On zopet je krivčen pri udeleževanju svojega očevstva. Enemu otroku nakloni vsu ljubezen, drugim nič! A usoda hoče, da se mu izgubi baš tisti, ki ga ljubi čez mero, dočim drugi rešijo sebe in kolikor toliko — njega. Tudi take krivice se maščuje. Dr. »ljubezen!« Teda od kod je vzeti, ako ni dana? Vsišli ali izsišli se ljubezen je dala!

Še drugi grehi so, ki izpodkopujejo srečo družini, narodu, plemenčevanju in še marsikaj drugega. Kako opomoči vsemu temu kako dovesti nesrečno ljudstvo do sreče do blaženega zadovoljstva, do srčnega miru? Nerešen problem! Tudi pisatelj ga ni rešil, ker si te naloge ni stavil in si je stavil: mogel ni. Pač pa je namignil, kako bi se dalo in kdo bi moral! Župnik! Kolikokrat se je že poudarjalo pri nas, da ga ni lepšega poklica na svetu kot ga ima duhovnik. Da duhovnik bi lahko kot nihče drugi koristil svojemu narodu, ako bi bil tak, kakršnega si je zamislil Meško, duhovnik, ki mu je vse: Bog, ljudstvo, domovina, in seveda — politika nič! Drugi pisatelji so nam pokazali, kakšen duhovnik ne sme biti. Meško pa, kakšen mora biti!

Da, učiti treba in kajpada svetiti z lastnim vzgledom! Plemenitev src je prvo, česar je treba našemu ljudstvu, potem pa poštenega, požrtvovalnega vodstva! Učiti treba naše ljudstvo, toda to po mojem mnenju ni samo naloga duhovnika, temveč vsakega, ki to more in zna. Pravega vodstva in pouka treba zlasti mladini, potem, ko je odrasla šola v dobi, ko je največ nevarnosti da se nasrka raznih strupov, torej nekako od 16 do 24 let. Za našo mladino te starosti bi bilo treba napisati knjižico, ki bi ji bila nekaj angel varuh, knjižico, ki bi jo mladinci in mladenke, če ne že vedno sabo nosila, pa vsaj vedno v spominu imela! Tu čaka slovenskih pisateljev še lena naloga! Ni da bi moral knjižico spisati kak posameznik, vsi ki se čutijo v to poklicane naj prispevajo znanj! Obsegala bi lahko same umotvore, pa če tudi bi imela namen — koristiti!...

Meškova povest ni popolnoma brez tendence. Ali je zaradi tega manj vredna, manj umetniška? Cankar je o sebi odkritosrčno priznal, da je tendenciozen. Nekateri mu tega nočejo verjeti, misleč, da bi njegova dela zaradi tega izgubila na umetniški vrednosti. Jaz mu verjamev tembolji, ker tendenco vendar čutim, mnenja pa sem, da umotvor ostane umotvor, pa naj je bil zunanji povod za njegovo ustvaritev že ta ali oni. Povedati, kaj je umetniško, je baš tako težko, kakor povedati, kaj je lepo ali poetično — to se da pač samo čutiti! Eno pa je gotovo: težje je ustvariti umotvor s tendenco kot brez tendence, ker tendenčnost kaj lahko zavede preko onih meč, onstran, katerih ni več mesta za umotvor. Da Meško, v povesti »Na Poljani« ni šel preko pravih mej, ni treba še posebe poudarjati. Preveč je razvit v njem etnografski čar, da bi zagrešil kaj takega!

Nazori o tem, kaj je umetniško, se menjavajo. Bili so časi, ko je veljalo pravilo, da sme pisati pisatelj samo resnico in nič drugega kot resnico. Resnicih dlogovki naj bi bili torej tisto gradivo, iz katerega naj sestavi pisatelj literarni umotvor menda tako nekako, kakor zgradi arhitekt iz opeke stavbo. Toda čemu ima potem človek domisljivo?... Iz te skrajnosti smo zašli seveda v druge, a zdaj smo se posavili nekam v

sredo. Pisatelj sme dandanes pisati o vseh, kar lahko vidi in sliši, pa če faktično tudi ne vidi in ne sliši, nikakor pa ne sme s svojimi besedami razoderiti misli in čustva svojih junakov, ker je pač nemogoče videti človeku v srce. Z drugimi besedami: pisatelj sme pač sponirati svojim junakom vsa mogoča dejanja, ne sme imi pri upoštevanju vsaj naravnost ne — misli in čustev. Čustelj naj potekata iz junakovega v duha, udeleževanja sam sklepa na njegovo meniranje doživljanje! A če dela čustelj pri svoji napačne zaključke? Ali naj bo pisatelj vseeno?... Pisateljeva naloga je vendar, da nam pokaže celega človeka — zunanjega in notranjega, zakaj bi torej ne sme vsakega, tisto psihologizirati in sam povedati, kaj njegov junak misli in čuti? Nenaravno vsa to ni! Če si sme pisatelj izmisljivati, čemu si sme tudi drugo!

Pravilo, da ne sme pisatelj z lastnim srcem posegati v razvoj povesti in torej ne govoriti na lastna usta, je že staro. Ko sva nekoč s pokojnim Cankarjem o tem govorila, je na kratko ugotovil: »To pisatelj sme!« Te Cankarjeve besede treba sveda umeti baš tako oum grano salis, kakor smo pravilo samo. Gotovo, pridigovatv pisatelj v povesti ne sme, toda kaj, ako se mu porodi zlata misel, pa nima nikogar, skozi čigar usta bi jo mogel povedati? Ali naj jo zgolj iz formalnih ozirv zamoče, pa če bi bilo še tako potrebno, da jo baš na tem mestu pove?

Meško se v tej svoji povesti včasih na lastno besedo oglasi. Zda reče kaj o ljubezni, zda o smrti, zda o usodi in morda še o tem in onem, a to čitatelja tem manj moti, ker je povest zasovana tako, da je vsega početka čuti: tudi pisatelj sam je eden izmed junakov povesti! To so hretni vzkliki, ki so v popolnem skladu s povestvijo, ki pošilja z njim svoje delo v svet. Sploh je »Na Poljani« veliko, slovesno delo, ki ga po pravici štejeemo med bistvene naše literature.

Dr. Fr. Zhašnik.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Tri kuriozne zgodbe

Nevarna stvar je, če tašča poljubi svojega zeta. Poljub je lahko usoden: poln za zeta, še bolj pa za taščo samo. O tem se je pričepila neka podjetna dunajska žena. Njen mož je namreč vložil tožbo za ločitev zakona in navedel kot vzrok, da je njegova žena na cesti poljubila svojega zeta. Poljub ni bil samo prisrčen, marveč se je tožilec, lju zdel celostno strasten. Toda, če je mož upal, da se bo na ta način poceni odkrižal svoje poljubne polovice, ki mu je bila očitvidno na poti, se je temeljito motil, kajti sodišče je bilo mnenja, da tašča pač sme svojega zeta kot sorodnika poljubiti. Tudi ni s tem zagrešila ničesar, kar bi jo utegnilo kompromitirati. Poljub po mnenju sodnikov nikakor ni bil erotičnega značaja, kakor je trdil ljubosumni mož.

Vsaka minuta stane 1000 zlotov! To je spoznala neka poljska stavbna družba za visoke in nizke zgradbe, kateri je poljsko prometno ministrstvo poveljilo zgradbo železniškega mostu na progi Strakowo-Kutno, ki veče obmejno ozemlje Poznanjske z ozemljem kongresne Poljske. Družba je delo prevzela, obvezati se je pa morala, da bo most tri dni pred božičem dograjen, v nasprotnem primeru bo za vsako preokračeno minuto termina plačala 1000 zlotov odškodnine. Družba pa je določeni rok znatno preokračila, zakaj most še danes ne stoji. Te dni pa je družba prešla od vlade račun, ki jo je nemalo presenetil. Vlada zahteva več milijonov zlotov odškodnine, ki še vedno narašča in sicer vsako minuto za 1000 zlotov. Naravno, da se je družba pritožila in je zadevo izročila sodišču. Družba navaja v svojem nagovoru, da gre za višjo silo, ker je pri delu nagajala slana in mraz. Toda vlada se ni dala ugnati in sedaj čakate obe stranki, kako bo sodišče rešilo spor.

V neki budimpeštanski trgovini se je pred dnevi pojavila elegantna dama, ki je dolgo izbirala svilene vzorce, a končno je odšla, ne da bi kaj kupila. Po njenem odhodu je prodajalec presenečen opazil, da mu je izginil kos svile. Tekel je za damo, jo na ulici dohitel in jo pozval naj ukradenko svilo vrne. Izpod dragocenega kožuha je dama pognila 3 in pol metra svile, prosila je pa prodajalca, naj je nikar ne ovadi. Mož se pa ni dal omehčati in je pozval v bližini stoječega straznika. Tatica je bila 16letna hčerka nekake veleposelnika iz Bekszyula, ki je bila pri svojem stricu v Budimpešti na obisku. Pri preiskavi je policija našla v njeni torbici mnogo denarja. Zato je mlado damo izpustila, češ da gre samo za primer kleptomanije. Bila je pač hčerka veleposelnika...

Edgar Wallace:

Kdo je morilec?

Roman.

— Bojim se, da je meril dobro. Ne srečnej se je zgrudil takoj, čim je po-
čil strel. — je odgovorila z drhtečim
glasom. — Ah, Sok, to je grozna hiša.
Lexington jo je objel in poljubil.
— Dušica, takoj vas odpeljeva do-
mov. — je dejal ves srečen.

Sokrates je zaslišal Barnovo, od ka-
tere pa ni zvedel mnogo. Sirota se je
vsa tresla od strahu in zavedala se je,
da stoji pred možem, ki ima pravico
aretirati jo.

— Je Stone reknel, da se vrne? — je
vprašal Sokrates osorno.
— Ne vem, ali se je hotel vrniti, re-
kel je pa, da se vrne. Ah, ubogi mladi
mož, — je tarnala.

Ne skrbite za mladega moža. Za-
govarjati se boste morali pred sodi-
ščem, da ste sodelovali pri tem zlo-
činu.

— Nedožnja sem, gospodi! — je kri-
čala. — Nečesar nisem vedela. Dejal
mi je, da je ta mlada dama blazna.

— Vedeli ste prav dobro, da ni blaz-
na, — je dejal Sokrates. — Saj niste
prvič zapleteni v take zadeve in zdí se
mi, da to pot ne boste obojejni samo
na nekaj mesecev prisilnega dela.

Padla je pred njim na kolena in skle-
nila roke.

— Nečesar ne vem, nečesar, — je tar-
nala. — Niti za okostnjak nisem ve-
dela.

Za okostnjak? — je vprašal So-
krates začuden. — Za kakšen okost-
njak?

— Ona ga je našla. Meni se niti sa-
njalo ni, da je v kleti okostnjak.

— Okostnjak je našla? Kaj poveste?

— Našla je v kleti okostnjak, — je tr-
dila Barnova, in to je bilo vse, kar je
mogel spraviti iz nje.

Poiskal je Molly.

— Ah, nikar ne govorite o tem. Ta-
ko sem lačna, da komaj stojim. Že dva
dni nisem nič jedla in dve noči nisem
mogla zatisniti oči.

— Dobro, o tem se pomeniva po-
zneje, — je dejal Sokrates vladno.
— Veste, slutiti sem, da je tu okostnjak,
nsem pa slutiti, da ga najdete.

Barnova se je malo pomirila in So-
krates ji je naročil, naj pripravi zajtrk.
Po tem je pustil zaljubljenca sama in
odšel na vrt iskati sledove Bobovega
avtomobila.

Stone je pobegnil, o tem ni bilo dvo-
ma. Njegova obljuba, da se vrne, naj
bi bila spravila policijo na napačno
sled. Kmalu je našel sledove avtomobi-
la. Ponoči je padla rosa in kolesa so
zapustila na travi jasne sledove.

Kake četrtilje je šel po sledu, po
tem je bil pa zelo presenečen, videč, da
vodi sled v goščo. Opazil je tudi pre-
lomljeno drevesce, čez katero je šel
avto. Sokrates se je ustavil. Čemu se
je napotil Stone skozi goščo, ko je ven-
dar dobro milo dalje dobro križišče?
Murda je hotel zbrisati sled. A smer,
v kateri je vozil avto, ni vodila na
glavno cesto. Kar mu je šinila v glavo
nova misel. Najbrž je odpeljal v goščo
Frankovo truplo.

Sokrates Smith je pospešil korake.
Zahtevali so ga, da ni bilo mogoče. Tu
in tam odlomljena veja, a na drugih krajih,
kjer so bila tla mehka, je zapustil avtomobil
globoke sledove. Slednjič se je zales-
ketala voda. Sokrates se je bližal rib-
niku. Zašel je tečji. Kar so sledovi iz-

ginili. Preiskal je vso okolico in konč-
no jih je našel. Kar je zavila sled levo
in vodila naravnost v goščo. Planil je
naprej in obstal. V gošči je stal avto-
mobil. O Franku ali Bobu ni bilo duha
ne sluha. Površno je pregledal avto-
mobil in opazil na sedežih krvave lise.

Ribnik je bil kakih 12 sežnjev od av-
tomobila. Prerinil se je skozi goščavo
in opazil mladega moža, sedečega v
mokri obleki na tleh. Baš si je hotel z
robcem obvezati rano.

— Frank! — je vzkliknil Sokrates,
in Frank se je ozrl.

— Halo, Sok, slišal sem vas že od
daleč. Ste ga prijeli?

— Zdi se mi, da bi bil malone on pri-
jel tebe, dečko, — je dejal Sokrates in
pokleknil k Franku.

— Nič hudega ni, baj sem se, da mi
je krogla razbila kost. Torej, kaj, ga že
imate? — je vprašal znova.

— Molči, — je dejal Sokrates, ki je
imel opraviti z globoko rano. — Prav
praviš, kost ni dotaknjena. Ali te je vr-
gel v vodo?

— Da, — je odgovoril Frank, smeje.
samo počakal ni, da bi utonil. A tega
sem se najbolj bal. Spelzal sem na breg,
dasi je ob ribniku močvirje. To je ime-
niten dečko, ta Robert Stone, in naši
policiji bo vedno delal čast.

Frank je povedal, kaj se je bilo zgo-
dilo.

— Ko sem padel in izgubil revolver,
sem vedel, da nima pomena braniti se.
Dvignil me je in odnesel v avtomobil.

Močan je kakor lev in streljati zna iz-
borno. Ležal sem nepremično in čakal,
da me položi na cesto. Nisem vedel, da
je Močvirje na Blatu njegovo. To ime
si bom dobro zapomnil. Je odšel?

— Avto je pustil tu, — je dejal So-
krates. — Tega ne razumem. Pa ven-
dar ni bežal peš.

— Morda se je pa kje skril. To je
prava lisica, — je dejal Frank. — Pre-
pričan sem, da je imel vse pripravljeno.
A gospodične Templetonove ni odpe-
ljal?

Sokrates je odkimal z glavo.

Pomagal je Franku vstati in počasi
sta se se vračala na cesto.

— To mi nič kaj ne ugaja, — je de-
jal Frank spotoma. — Ne razumem,
zakaj jo je pustil tu.

Tudi Sokratu se je zdelo to sumljivo.

A vendar, čemu bi se skrivati tu?
Prebivalci Dartmoora so bili alarmira-
ni in so ga iskali. Kaznilnica je bila bli-
zu in tako je bilo še manj verjetnosti,
da bi mogel zbežati.

— Si videl Jetheroea? — je vprašal
nenadoma.

Frank je odkimal z glavo.

— Čakal sem, da se pojavi, pa ga ni
bilo. Mislite, da ve, kje je dekle?

— Prepričan sem, da ve. To sklepam
iz davljenja, — ah, tebe takrat že ni
bilo v Knežjem dvorcu — in pripovedo-
val mu je, kaj se je bilo pripetilo Bo-
bu Stoneu. — Vedel sem, da je bil Je-
theroe, čim sem vstopil v Bobov kabi-
net. Vedel sem tudi, kaj ga je zanimalo.

— In vendar ste streljali za njim?

Sokrates je namršil obrvi.

— Hotel sem, da bi se požuril. Res,
dvakrat je malo manjkalo, da ga nisem
ustrelil in moral sem zatajiti svojo
spretnost, da sem ga zgrešil.

Zajtrk je bil že pripravljen. Molly je
bila vsa srečna, ko je zagledala Fran-
ka.

— Obžalujem, da sem vas tako pre-
strašil. Videli ste me v podstrešju, to-
da upal sem, da me spoznate.

Grozen zločin v večnem ledu in snegu

Sibirski lovec Natalsenko je umoril na lovski ekspediciji ju-
naškega polarnega raziskovalca Begičeva, da bi se polastil nje-
govega denarja in njegove žene. — Begičev je dobil od norve-
ške vlade visoko nagrado, ki mu je postala usodna.

Nedavno je bila v Rusiji končno po-
jasnjena zagonetka pretresljive krimi-
nalne tragedije, ki se je odigrala daleč
v sibirskih polarnih krajih. Tragedija
spominja na napet pustolovski roman
in proslavlja ime junaka, ki je bil do-
slej neznan in ki je postal polarni raz-
iskovalec, ne da bi imel potrebno stro-
kovnjsko izobrazbo. Ko je Amundsen
l. 1919 plul na svoji ladji »Maud« okrog
Tajmirskega polotoka, je zapovedal
svojima spremljevalcema Petru Tesse-
nu in Pavlu Knudsenu, naj odpeljeta
v Port Dickson in brzojavita v Oslo.
Norevažna sta se napotila v Port Dick-
son pa sta brez sledu izginila in nihče
ni vedel, kakšna usoda ju je doletela.

Leta 1920 po osem mesečnem napor-
nem in brezuspešnem iskanju se je obr-
nila norveška vlada na sovjetsko vlado
s prošnjo, naj bi tudi Rusi pomagali
iskati pogrešana Norvežana. Sovjetska
vlada se je tej prošnji radevolje odzva-
la in rusko ekspedicijo je vodil bivši
mornar Nikifor Begičev. V mladih le-
tih se je Begičev udeležil polarnih eks-
pedicij, pozneje znamenitega generala
Kolčaka in je bil znan kot dober pozna-
valec sibirskih polarnih krajev. Toda
mož ni bil posebno izobražen. Kljub
temu se je pa uspešno udeleževal na
polarnih ekspedicijah in tudi sam se
uveljavil kot polarni raziskovalec. Zadi-
nja leta je živel kot lovec v mali nasel-
bini Dudinsku južno od izliva reke Je-
nisej. Ekspedicija, ki jo je poslala sovj-
etska vlada v polarne kraje, da najde
pogrešana Norvežana, je obstojala iz
štirih članov. Sklenila je napotiti se na
sanež ob obali Severnega morja. Dne
4. julija 1921 je prispel Begičev s svo-
jimi spremljevalci v Port Dickson, to-
da o pogrešanem ni bilo duha ne sluha.

V Port Dicksonu je počivala ekspedi-
cija štiri dni, potem se je pa napotila
na Divji rtič. Blizu tega rtiča je našla
veliko pločevinasto posodo za konzerve,
v nji pa košček papirja, na katerem
je bilo napisano:

»Dva člana polarne ekspedicije na
ladji »Maud« sva prispela na ta rtič
10. novembra 1919. Tu sva našla skla-
dišče živil. Kruh je bil vlažen in prepo-
jen s slano morskovo. Postavila sva
šotor blizu obale in vzela s seboj živila,
Oba sva zdrava, tako da lahko nade-
ljujeva pot, 15. novembra 1919. — Pe-
ter Tessen, Pavel Knudsen.«

To kratko poročilo je dalo Begičevu
vzpodbudo, da je nadaljeval iskanje.
Ekspedicijo je razdelil na dva dela in
sam se je napotil 10. avgusta 1920 proti
Globokemu zalivu. Tam je našel na vi-
soki skali ostanke taborišča, lovski nož
in več praznih nabojev. V pepelu je našel

ostanke sežganih človeških kosti

Bilo je jasno, da je našel eden po-
grešanih Amundsenovih spremljevalcev
v ognju strašno smrt. Begičev pa ni
mogel ugotoviti, kdo je bil sežgan v več-
nem ledu in snegu. Zato je temeljito
preiskal vso okolico, pa ni našel ničesar,
kar bi ga privedlo na pravo sled. Vso
zimo je preživel blizu izliva reke Jeni-
sej. Spomnil se je napotil proti Japa-
du, svoje spremljevalce je pa poslal v
Port Dickson.

Trajalo je skoro leto dni, predno
je našel Begičev na obali

preperelo človeško truplo

Smuči in puške pri truplu ni bilo, ker
je najbrž oboje zdrknilo po strmem
hribu v morje. Toda pri truplu je ležala
ura s Tessenovim monogramom. Malo
dalje je našel Begičev pod kamnom
Amundsenovo brzojavko. Pustil jo je
najbrž izmučen in obupan Tessen v
nadi, da jo bo kdo slučajno našel in od-
dal na bližnjo pošto.

Nastalo je vprašanje, zakaj je bilo
truplo drugega nesrečnega Norvežana
sežgano. Begičev je prišel do zaključ-
ka, da je Tessen

snedel truplo od lakote umrlega tovariša

ostanke pa je sežgal, da bi jih ne raz-
nesle polarne zveri.

V septembru 1922 je končal Begičev
svojo ekspedicijo. Na povratku je na-
šel slučajno nov otok na 117. stopinji
vzhodne dolžine in 74. stopinji severne
širine, ki je dobil ime po njem. Poleg
tega mu je izplačala norveška vlada vi-
soko nagrado. Ta nagrada je postala
junaškemu Rusu usodna. Po končanem
raziskovanju se je vrnil v Dudinsk in
jeseni leta 1926 se je napotil z večjo
skupino lovcov v kraje večnega snega.
Lovci so se vrnili spomladi z bogato
zalogo kožuščin, toda brez voditelja.
Lovci Norvežan je pripovedoval, da
je Nikifor Begičev podlegel skorbuti
in da je bil 12. maja 1927 blizu izliva
reke Pirasine pokopan. Nihče ni dvo-
mil, da govori Natalsenko resnico. —
Dvom je bil izključen tem bolj, ker je
Natalsenko pripovedoval več zanimi-
vih epizod iz zadnjih dni Begičevega
življenja in opisoval vodjo lovske eks-
pedicije kot pravega junaka. Begičev je
bil že na smrt bolan, pa je še vedno
skrbel za svoje tovariše, oddajal jim
je svoje porcije hrane in dasi se je ko-
maj držal na nogah, je pomagal po-
stavljal šotore. Natalsenko je kazal tu-
di fotografije mrtvega tovariša in nje-
govega groba.

Toda kmalu se je razširila vest, da
nesrečni Begičev

ni umrl naravne smrti

Natalsenko, ki je veljal za njegovega
intimnega prijatelja, je stanoval v nje-
govih hiši in kmalu se je preselil s pri-
jateljevo vdovo v Krasnojarsk. Tu je
življal zelo dobro, kajti Begičev je zapu-
stil svoji ženi ves denar, ki ga je dobil
od norveške vlade. Toda govorice o na-
silni smrti junaškega ruskega mornarja
so se uporno širile. Konec je prišla
zadeva pred sodišče in izkazalo se je,
da je imel Natalsenko z Begičevo ženo
ljubavno razmerje in da je

svojeja tovariša umoril

da bi se mogel poročiti z njegovo vdo-
vo in polastiti bogate nagrade, ki jo
je dobil Begičev od norveške vlade. Na-
talnenko je izzval na lov prepir, podrl
je svojega prijatelja na tla in ga suval
z okovanimi čevlji v glavo tako dolgo,
da je nesrečnej omedlel. Potem ga je
slekel in pustil

ležati nagega v snegu

Dva dni se je nesrečni Begičev boril s

smrtjo, tretji dan je pa umrl. Pokopan
je na obali oceana. Ruska akademija
znanosti je poslala tja ekspedicijo, ki
je našla grob in postavila nanj skromen
spomenik, na katerem je napisano:

»Pod tem kamnom počiva jo zemski
ostanki znanega polarnega raziskovalca
Nikifora Begičeva.«

Brezvestni morilec je bil kaznovan.
Ker pa v Rusiji niti za umor ni dolo-
čena smrtna kazen, je bil Natalsenko
obsojen samo na deset let težke ječe.

Avtomobili ovirajo promet

Po vojni se je število osebnih in to-
vornih avtomobilov tudi pri nas zelo
pomnožilo. Seveda smo pa še daleč za
Ameriko, ki je klasična dežela avtomobi-
lov. V Ameriki je namreč zdaj 28 mi-
lijonov avtomobilov. Z napredkom av-
tomobilizma v Ameriki, kjer ima vsak
četrta državljan svoj avto, je na postalo
to moderno prometno sredstvo ovira
prometu, kar se zdi na prvi pogled
paradoksalno. In vendar ni dvoma, da
avtomobili ovirajo promet v glavnih
ameriških mestih. Avto je sicer zelo
prihujeno prometno sredstvo, toda
če se jih nabere v eni ulici na tisoče,
je promet skoro popolnoma ustavljen.
Poleg tega se v Ameriki množe tudi
težke avtomobilske nesreče. Po ameri-
ških ulicah drvi toliko avtomobilov, da
morajo imeti mesta posebno prometno
policijo, ki vsaj za silo vzdržuje red.
In še ena neprimetnost je združena s
tem prometnim sredstvom, kajti avto-
mobila ni kam postaviti, če je lastnik
zaposlen čez dan v pisarni. Na javnih
krajih smejo stati avtomobili v Ameri-
ki samo eno uro. Če se hoče uslužbe-
nec v kakem večjem ameriškem mestu
peljati z avtomobilom do pisarne, ga
mora pustiti daleč od pisarne in se vra-
čati k njemu peš, z avtomobilom ali pod-
zemno železnico. Tako se je zgodilo,
da nudijo glavne ulice ameriških mest
čudno sliko. Avtomobili se pomikajo v
dolžih vrstah zelo počasi in za pot, ki
jo prebudi pešec v četrto uro, rabi av-
tomobilist celo uro.

Ameriški značilni je tak, da hoče vse
takoj izraziti v številkah in tudi v do-
larjih. In tako so statistiki v Newyor-
ku izračunali, da znaša izguba, ki jo tri-
pi New York radi zamude avtomobilov,
dnevno 1 milijon dolarjev. V Chicagu
znaša ta izguba dnevno 600.000 dolar-
jev, v Bostonu pa samo v enem trgo-
vskem okraju 24 milijonov dolarjev let-
no. V celni Ameriki znaša izguba radi
zakasnitve avtomobilov 20 milijard
dolarjev letno. Za primerjavo naj nave-
demo, da znašajo ameriški državni do-
hodki letno 90 milijard dolarjev.

Zato ni čuda, da si vsa večja ameri-
ška mesta prizadevajo rešiti ta koč-
ljiv problem in da hočejo pospešiti
promet po glavnih ulicah. Eni prihajajo
do zaključka, da sedanje ulice v ameri-
ških mestih ne zadostujejo za tako ve-
lik avtomobilski promet in si hočejo
pomagati na ta način, da bi gradili uli-
ce v treh nadstropjih. Tovorni promet
bi bil preložen v podzemlje, nad ulico
bi se vršil osebni promet, ulica kot ta-
ka bi bila pa rezervirana samo za peš-
ce. Seveda bi zahtevala ta preureditev
ulice ogromne stroške, ki jih zmore sa-
mo Amerika. Pa tudi mnoga evropska
mesta imajo že davno podzemne želez-
nice, a v Berlinu se vrši promet tudi
nad ulicami. V nekaterih ameriških
mestih so prišli do prepričanja, da je
treba omejiti število osebnih avtomobi-
lov in jih nadomestiti z avtobusi.

Potrli globoke žalosti javljamo pretužno vest,
da je naša nad vse ljubljena sestra, tera in svakinja,
gospodična

Alojzija Battelino

zasebnica

danes, dne 11. januarja 1929 ob pol 4. uri zjutraj, po
mukopolnem trpljenju, previdena s svetota stvi za umi-
rajoče, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v soboto,
dne 12. januarja 1929 ob 4. uri popoldne zpred hiše
žalosti, Knezova ulica št. 31 v Sp. Šiški, na pokopališču
k Sv. Križu.

V LJUBLJANI, dne 11. januarja 1929.

Žalujoči ostali.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Ribje olje

sveže, najfinišče, norveško, iz le-
karne dr. G. Piccollija v Ljubljani,
se priporoča blodim, slabotnim
osebam. 257

Gospodična

stara 20 let, išče službo vzgojitel-
nice k enemu otroku. Zmožna slo-
venskega in nemškega jezika. Na-
stop 15. januarja. Ponudbe na upr.
tega lista pod »Vzgojiteljica 70«.

Dvostanovanjsko hišo
novo, z malim vrtom, 15 minut od
glavne pošte v Ljubljani, prodam.
Ponudbe pod »Ugodni nakup 69«
na upravo tega lista.

Stanovanje

Ivel sob, kuhinje in pritliklin
ščem v stari ali novi hiši. Pla-
šam event. za pol leta v naprej.
Ponudbe na upr. tega lista pod
»Februar 53«.

Strojepisje

večerni in dnevni tečaj za začet-
nike in izveščance. Učna ura 4
Din. Christofor učni zavod, Domo-
branska cesta 7. 67

Pekarijo

v prometnem kraju kupim oziroma
vzajem v najem. Ponudbe pod
»Pekarija 75« na upravo tega lista.

Krojaškega pomočnika
za veliko fino delo, in krojaškega
vajenca

sprejme takoj Franjo Škrbec, Lož
pri Raketu. 76

Dekle

močna in pridna, dobra kuha-
rica, vajena vsega dela — išče
službo pri boljši rodbini v me-
stu. — Ponudbe pod »Poštena
64« na upravo »St. Naroda«.

Uradnika

mlajšega, neoženjenega, s tehnično
srednješolsko izobrazbo, začemaka
za nadzorovanje peči išče Jurija
grofa Thurnskega jeklarja na Rav-
nah, d. d., Guštanj. Pogoji: jugosl.
državljanstvo, znanje enega jugo-
slav. in obvladanje nemškega jezi-
ka. 77

Pisarniški lokal

odnosno prazno sobo iščemo. —
Cenlj. ponudbe na upravo »Slov.
Naroda« pod »Pisarniški lokal 73«.

Za druga brivce, frizerjeve lasničar

jev v Ljubljani, sporoča tem potom svojim čla-
nom in pomočnikom, da je ustanovila s 1. januarjem

lasino posredovalnico za delo v svoji stroki

Kdor od tovarišev želi pomočnika ali pomoč-
nik-ca službe, naj se zgasi ali piše na naslov:

FRANC ZABJEK, brivski mojster
Ljubljana, Cerkvena ulica št. 1.

15.
januarja

se vrši l. žrebanje
srečk državne
razredne loterije

»išče srečke se dobiha v Ljubljani:
OGLASNI ODDELEK »JUTRA«
Prešernova ulica 4, in EKSP.
ZITRA »JUTRA« v Šiški.
V MARIBORU: podružnica »Jutra«
v Aleksandrova podružnica »Jutra«
CELJU: podružnica »Jutra«
Kocenova ulica 3.